

ЗМІСТ

ПЕРЕДМОВА	3
ЗЕМЕЛЬНЕ ПРАВО ЯК ГАЛУЗЬ ПРАВА	5
1. ПРЕДМЕТ ЗЕМЕЛЬНОГО ПРАВА.....	5
2. МЕТОДИ РЕГУЛЮВАННЯ ЗЕМЕЛЬНИХ ВІДНОСИН.....	5
3. ПРИНЦИПИ ЗЕМЕЛЬНОГО ПРАВА.....	6
4. СИСТЕМА ЗЕМЕЛЬНОГО ПРАВА.....	6
5. ЗЕМЕЛЬНО-ПРАВОВІ НОРМИ.....	7
6. ПОНЯТТЯ, ОСОБЛИВОСТІ ТА КЛАСИФІКАЦІЯ ДЖЕРЕЛ ЗЕМЕЛЬНОГО ПРАВА.....	8
ЗЕМЕЛЬНІ ПРАВОВІДНОСИНИ	17
7. ПОНЯТТЯ ТА ВИДИ ЗЕМЕЛЬНИХ ПРАВОВІДНОСИН.....	17
8. СУБ'ЄКТИ, ОБ'ЄКТИ ТА ЗМІСТ ЗЕМЕЛЬНИХ ПРАВОВІДНОСИН.....	18
9. ПІДСТАВИ ВИНИКНЕННЯ, ЗМІНИ ТА ПРИПИНЕННЯ ЗЕМЕЛЬНИХ ПРАВОВІДНОСИН.....	18
ЗЕМЛІ УКРАЇНИ	19
10. ПОНЯТТЯ ЗЕМЛІ, ЇЇ СКЛАД ТА КАТЕГОРІЇ.....	19
11. ЦІЛЬОВЕ ПРИЗНАЧЕННЯ ЗЕМЛІ: ВСТАНОВЛЕННЯ, ЗМІНА ТА НАСЛІДКИ ПОРУШЕННЯ ПОРЯДКУ ВСТАНОВЛЕННЯ ТА ЗМІНИ ЦІЛЬОВОГО ПРИЗНАЧЕННЯ.....	20
12. ПОВНОВАЖЕННЯ ВЕРХОВНОЇ РАДИ УКРАЇНИ, ВЕРХОВНОЇ РАДИ АУТОНОМНОЇ РЕСПУБЛІКИ КРИМ ТА ОРГАНІВ МІСЦЕВОГО САМОВРЯДУВАННЯ В ГАЛУЗІ ЗЕМЕЛЬНИХ ВІДНОСИН.....	24
13. ПОВНОВАЖЕННЯ ОРГАНІВ ВИКОНАВЧОЇ ВЛАДИ В ГАЛУЗІ ЗЕМЕЛЬНИХ ВІДНОСИН.....	28
ЗЕМЛІ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКОГО ПРИЗНАЧЕННЯ	34
14. ВИЗНАЧЕННЯ ЗЕМЕЛЬ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКОГО ПРИЗНАЧЕННЯ ТА ПОРЯДОК ЇХ ВИКОРИСТАННЯ.....	34
15. ПРІОРИТЕТНІСТЬ ЗЕМЕЛЬ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКОГО ПРИЗНАЧЕННЯ.....	35
16. ЗЕМЕЛЬНІ ДІЛЯНКИ ДЕРЖАВНИХ І КОМУНАЛЬНИХ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКИХ ПІДПРИЄМСТВ, УСТАНОВ ТА ОРГАНІЗАЦІЙ.....	35
17. ПРИВАТИЗАЦІЯ ЗЕМЕЛЬ ДЕРЖАВНИХ І КОМУНАЛЬНИХ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКИХ ПІДПРИЄМСТВ, УСТАНОВ ТА ОРГАНІЗАЦІЙ.....	36
18. ВИКОРИСТАННЯ ЗЕМЕЛЬНИХ ДІЛЯНОК З МЕЛІОРАТИВНИМИ СИСТЕМАМИ.....	37
19. ЗЕМЕЛЬНІ ДІЛЯНКИ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКИХ ПІДПРИЄМСТВ.....	41

20. ЗЕМЛІ ФЕРМЕРСЬКОГО ГОСПОДАРСТВА.....	44
21. ЗЕМЕЛЬНІ ДІЛЯНКИ ОСОБИСТИХ СЕЛЯНСЬКИХ ГОСПОДАРСТВ.....	49
22. ЗЕМЛІ ДЛЯ СІНОКОСІННЯ І ВИПАСАННЯ ХУДОБИ, ДЛЯ САДІВНИЦТВА ТА ГОРОДНИЦТВА.....	51
ЗЕМЛІ ЖИТЛОВОЇ ТА ГРОМАДСЬКОЇ ЗАБУДОВИ.....	53
23. ВИЗНАЧЕННЯ ЗЕМЕЛЬ ЖИТЛОВОЇ ТА ГРОМАДСЬКОЇ ЗАБУДОВИ.....	53
24. ЗЕМЕЛЬНІ ДІЛЯНКИ ЖИТЛОВО-БУДІВЕЛЬНИХ (ЖИТЛОВИХ) І ГАРАЖНО-БУДІВЕЛЬНИХ КООПЕРАТИВІВ.....	53
25. ЗЕМЕЛЬНІ ДІЛЯНКИ БАГАТОКВАРТИРНИХ ЖИЛИХ БУДИНКІВ.....	55
ЗЕМЛІ ПРИРОДНО-ЗАПОВІДНОГО ФОНДУ ТА ІНШОГО ПРИРОДООХОРОННОГО ПРИЗНАЧЕННЯ.....	55
26. ЗЕМЛІ ПРИРОДНО-ЗАПОВІДНОГО ФОНДУ: ЇХ СКЛАД ТА ПОРЯДОК ВИКОРИСТАННЯ.....	55
ЗЕМЛІ ОЗДОРОВЧОГО ПРИЗНАЧЕННЯ.....	73
27. ВИЗНАЧЕННЯ ЗЕМЕЛЬ ОЗДОРОВЧОГО ПРИЗНАЧЕННЯ ТА ЇХ ВИКОРИСТАННЯ.....	73
ЗЕМЛІ РЕКРЕАЦІЙНОГО ПРИЗНАЧЕННЯ.....	77
28. ВИЗНАЧЕННЯ ЗЕМЕЛЬ РЕКРЕАЦІЙНОГО ПРИЗНАЧЕННЯ, ЇХ СКЛАД ТА ВИКОРИСТАННЯ.....	77
ЗЕМЛІ ІСТОРИКО-КУЛЬТУРНОГО ПРИЗНАЧЕННЯ.....	79
29. СКЛАД ЗЕМЕЛЬ ІСТОРИКО-КУЛЬТУРНОГО ПРИЗНАЧЕННЯ ТА ЇХ ВИКОРИСТАННЯ.....	79
ЗЕМЛІ ЛІСОГОСПОДАРСЬКОГО ПРИЗНАЧЕННЯ.....	84
30. ВИЗНАЧЕННЯ ЗЕМЕЛЬ ЛІСОГОСПОДАРСЬКОГО ПРИЗНАЧЕННЯ, ВЛАСНІСТЬ НА НИХ ТА ЇХ ВИКОРИСТАННЯ.....	84
31. СКЛАД ЗЕМЕЛЬ ВОДНОГО ФОНДУ ТА ПРАВО НА ЗЕМЛІ ВОДНОГО ФОНДУ.....	89
32. ПРИБЕРЕЖНІ ЗАХИСНІ СМУГИ.....	93
33. СМУГИ ВІДВЕДЕННЯ.....	97
34. БЕРЕГОВІ СМУГИ ВОДНИХ ШЛЯХІВ.....	98
ЗЕМЛІ ПРОМИСЛОВОСТІ,.....	100
ТРАНСПОРТУ, ЗВ'ЯЗКУ, ЕНЕРГЕТИКИ, ОБОРОНИ ТА ІНШОГО ПРИЗНАЧЕННЯ.....	100
35. ВИЗНАЧЕННЯ ЗЕМЕЛЬ ПРОМИСЛОВОСТІ, ТРАНСПОРТУ, ЗВ'ЯЗКУ, ЕНЕРГЕТИКИ, ОБОРОНИ ТА ІНШОГО ПРИЗНАЧЕННЯ.....	100
36. ЗЕМЛІ ПРОМИСЛОВОСТІ.....	100
37. ЗЕМЛІ ТРАНСПОРТУ.....	102
38. ЗЕМЛІ ЗВ'ЯЗКУ.....	110
39. ЗЕМЛІ ЕНЕРГЕТИЧНОЇ СИСТЕМИ.....	111

40. ЗЕМЛІ ОБОРОНИ.....	120
ПРАВА НА ЗЕМЛЮ. ПРАВО ВЛАСНОСТІ НА ЗЕМЛЮ.....	123
41. ПОНЯТТЯ ТА ЗМІСТ ПРАВА ВЛАСНОСТІ НА ЗЕМЛЮ.....	123
42. ОБ'ЄКТИ ТА СУБ'ЄКТИ ПРАВА ВЛАСНОСТІ НА ЗЕМЛЮ.....	124
43. ФОРМИ ПРАВА ВЛАСНОСТІ НА ЗЕМЛЮ.....	126
44. ПРАВА ТА ОBOB'ЯЗКИ ВЛАСНИКІВ ЗЕМЕЛЬНИХ ДІЛЯНОК.....	132
ПРАВО КОРИСТУВАННЯ ЗЕМЛЕЮ.....	133
45. ПРАВО ПОСТІЙНОГО КОРИСТУВАННЯ ЗЕМЛЕЮ.....	133
46. ПРАВО ОРЕНДИ ЗЕМЕЛЬНОЇ ДІЛЯНКИ.....	134
47. ПРАВО КОНЦЕСІОНЕРА НА ЗЕМЕЛЬНУ ДІЛЯНКУ.....	136
48. ПРАВА ТА ОBOB'ЯЗКИ ЗЕМЛЕКОРИСТУВАЧІВ.....	139
ПРАВО ЗЕМЕЛЬНОГО СЕРВІТУТУ.....	140
49. ПОНЯТТЯ, ЗМІСТ ТА ВИДИ ПРАВА ЗЕМЕЛЬНОГО СЕРВІТУТУ.....	140
50. ПОРЯДОК ВСТАНОВЛЕННЯ ЗЕМЕЛЬНИХ СЕРВІТУТІВ.....	141
51. ДІЯ ЗЕМЕЛЬНОГО СЕРВІТУТУ ТА ЙОГО ПРИПИНЕННЯ.....	142
ПРАВО КОРИСТУВАННЯ ЧУЖОЮ ЗЕМЕЛЬНОЮ ДІЛЯНКОЮ ДЛЯ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКИХ ПОТРЕБ (ЕМФІТЕВЗИС) АБО ДЛЯ ЗАБУДОВИ (СУПЕРФІЦІЙ).....	144
52. ПІДСТАВИ НАБУТТЯ І ЗМІСТ ПРАВА КОРИСТУВАННЯ ЧУЖОЮ ЗЕМЕЛЬНОЮ ДІЛЯНКОЮ ДЛЯ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКИХ ПОТРЕБ АБО ДЛЯ ЗАБУДОВИ.....	144
ДОБРОСУСІДСТВО.....	149
53. ПОНЯТТЯ ТА ЗМІСТ ДОБРОСУСІДСТВА.....	149
ОБМЕЖЕННЯ ПРАВА НА ЗЕМЛЮ.....	151
54. ПОНЯТТЯ ОБМЕЖЕННЯ У ВИКОРИСТАННІ ЗЕМЕЛЬНИХ ДІЛЯНОК, ОБТЯЖЕННЯ ПРАВ НА ЗЕМЕЛЬНУ ДІЛЯНКУ.....	151
55. ОХОРОННІ ЗОНИ.....	152
56. ЗОНИ САНИТАРНОЇ ОХОРОНИ, САНИТАРНО-ЗАХИСНІ ЗОНИ ТА ЗОНИ ОСОБЛИВОГО РЕЖИМУ ВИКОРИСТАННЯ ЗЕМЕЛЬ.....	153
НАБУТТЯ І РЕАЛІЗАЦІЯ ПРАВА НА ЗЕМЛЮ. НАБУТТЯ ПРАВА НА ЗЕМЛЮ ГРОМАДЯНАМИ ТА ЮРИДИЧНИМИ ОСОБАМИ.....	154
57. ПІДСТАВИ НАБУТТЯ ПРАВА НА ЗЕМЛЮ ІЗ ЗЕМЕЛЬ ДЕРЖАВНОЇ ТА КОМУНАЛЬНОЇ ВЛАСНОСТІ.....	154
58. ПЕРЕДАЧА ЗЕМЕЛЬНИХ ДІЛЯНОК ДЕРЖАВНОЇ ВЛАСНОСТІ У КОМУНАЛЬНУ ВЛАСНІСТЬ ЧИ ЗЕМЕЛЬНИХ ДІЛЯНОК КОМУНАЛЬНОЇ ВЛАСНОСТІ У ДЕРЖАВНУ ВЛАСНІСТЬ.....	155
59. ПОРЯДОК БЕЗОПЛАТНОЇ ПРИВАТИЗАЦІЇ ЗЕМЕЛЬНИХ ДІЛЯНОК ГРОМАДЯНАМИ.....	156
60. НОРМИ БЕЗОПЛАТНОЇ ПЕРЕДАЧІ ЗЕМЕЛЬНИХ ДІЛЯНОК ГРОМАДЯНАМ.....	158

61. НАБУТТЯ ПРАВА НА ЗЕМЕЛЬНУ ДІЛЯНКУ ЗА ДАВНІСТЮ КОРИСТУВАННЯ (НАБУВАЛЬНА ДАВНІСТЬ).....	159
62. ПЕРЕХІД ПРАВА НА ЗЕМЕЛЬНУ ДІЛЯНКУ У РАЗІ НАБУТТЯ ПРАВА НА ЖИЛИЙ БУДИНОК, БУДІВЛЮ АБО СПОРУДУ.....	159
63. ПОВНОВАЖЕННЯ ОРГАНІВ ВИКОНАВЧОЇ ВЛАДИ, ВЕРХОВНОЇ РАДИ АВТОНОМНОЇ РЕСПУБЛІКИ КРИМ, ОРГАНІВ МІСЦЕВОГО САМОВРЯДУВАННЯ ЩОДО ПЕРЕДАЧІ ЗЕМЕЛЬНИХ ДІЛЯНОК У ВЛАСНІСТЬ АБО У КОРИСТУВАННЯ.....	161
64. ПОРЯДОК НАДАННЯ ЗЕМЕЛЬНИХ ДІЛЯНОК ДЕРЖАВНОЇ АБО КОМУНАЛЬНОЇ ВЛАСНОСТІ У КОРИСТУВАННЯ.....	162
65. ПОРЯДОК ПЕРЕДАЧІ ЗЕМЕЛЬНИХ ДІЛЯНОК В ОРЕНДУ.....	165
66. ВИНИКНЕННЯ ПРАВА НА ЗЕМЕЛЬНУ ДІЛЯНКУ. ОФОРМЛЕННЯ РЕЧОВИХ ПРАВ НА ЗЕМЕЛЬНУ ДІЛЯНКУ.....	166
ПРОДАЖ ЗЕМЕЛЬНИХ ДІЛЯНОК АБО ПРАВ НА НИХ НА ПІДСТАВІ ЦИВІЛЬНО-ПРАВОВИХ ДОГОВОРІВ.....	169
67. ПРОДАЖ ЗЕМЕЛЬНИХ ДІЛЯНОК ДЕРЖАВНОЇ ЧИ КОМУНАЛЬНОЇ ВЛАСНОСТІ АБО ПРАВ НА НИХ.....	169
68. ОСОБЛИВОСТІ ПРОДАЖУ ЗЕМЕЛЬНИХ ДІЛЯНОК ДЕРЖАВНОЇ АБО КОМУНАЛЬНОЇ ВЛАСНОСТІ ІНОЗЕМНИМ ДЕРЖАВАМ, ІНОЗЕМНИМ ЮРИДИЧНИМ ОСОБАМ.....	171
69. ПОКУПЦІ ЗЕМЕЛЬ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКОГО ПРИЗНАЧЕННЯ.....	172
70. НАБУТТЯ ПРАВА ВЛАСНОСТІ НА ЗЕМЕЛЬНІ ДІЛЯНКИ НА ПІДСТАВІ ІНШИХ ЦИВІЛЬНО-ПРАВОВИХ УГОД.....	173
71. ЗМІСТ УГОД ПРО ПЕРЕХІД ПРАВА ВЛАСНОСТІ НА ЗЕМЕЛЬНІ ДІЛЯНКИ.....	174
72. ЗАСТАВА ЗЕМЕЛЬНИХ ДІЛЯНОК АБО ПРАВ НА НИХ.....	174
ПРОДАЖ ЗЕМЕЛЬНИХ ДІЛЯНОК АБО ПРАВ НА НИХ НА КОНКУРЕНТНИХ ЗАСАДАХ.....	177
73. ОБОВ'ЯЗКОВІСТЬ ПРОДАЖУ ЗЕМЕЛЬНИХ ДІЛЯНОК ДЕРЖАВНОЇ ЧИ КОМУНАЛЬНОЇ ВЛАСНОСТІ АБО ПРАВ НА НИХ НА КОНКУРЕНТНИХ ЗАСАДАХ (ЗЕМЕЛЬНИХ ТОРГАХ).....	177
74. ЗЕМЕЛЬНІ ТОРГИ: ПОРЯДОК ПРОВЕДЕННЯ, РЕЗУЛЬТАТИ ТОРГІВ.....	179
ПРИПИНЕННЯ ПРАВА НА ЗЕМЛЮ.....	194
75. ПІДСТАВИ ПРИПИНЕННЯ ПРАВА ВЛАСНОСТІ НА ЗЕМЕЛЬНУ ДІЛЯНКУ ТА ПІДСТАВИ ПРИПИНЕННЯ ПРАВА КОРИСТУВАННЯ ЗЕМЕЛЬНОЮ ДІЛЯНКОЮ.....	194
76. ПІДСТАВИ ДЛЯ ПРИМУСОВОГО ПРИПИНЕННЯ ПРАВ НА ЗЕМЕЛЬНУ ДІЛЯНКУ.....	195
77. ПЕРЕХІД ПРАВА ВЛАСНОСТІ НА ЗЕМЕЛЬНІ ДІЛЯНКИ, ЩО ПЕРЕБУВАЮТЬ У КОРИСТУВАННІ.....	197
78. ПОРЯДОК ВИЛУЧЕННЯ ЗЕМЕЛЬНИХ ДІЛЯНОК.....	198

79. ОСОБЛИВО ЦІННІ ЗЕМЛІ ТА ПОРЯДОК ПРИПИНЕННЯ ПРАВ НА НИХ	202
ГАРАНТІЇ ПРАВ НА ЗЕМЛЮ	203
80. ЗАХИСТ ПРАВ НА ЗЕМЛЮ ТА ЙОГО СПОСОБИ	203
81. ВІДШКОДУВАННЯ ЗБИТКІВ ВЛАСНИКАМ ЗЕМЛІ ТА ЗЕМЛЕКОРИСТУВАЧАМ: ПІДСТАВИ ТА ПОРЯДОК	204
82. ВИРІШЕННЯ ЗЕМЕЛЬНИХ СПОРІВ	205
ОХОРОНА ЗЕМЕЛЬ	207
83. ЗАВДАННЯ, ЗМІСТ І ПОРЯДОК ОХОРОНИ ЗЕМЕЛЬ	207
85. КОНСЕРВАЦІЯ ЗЕМЕЛЬ	209
УПРАВЛІННЯ В ГАЛУЗІ ВИКОРИСТАННЯ І ОХОРОНИ ЗЕМЕЛЬ	211
86. ВСТАНОВЛЕННЯ ТА ЗМІНА МЕЖ АДМІНІСТРАТИВНО-ТЕРИТОРІАЛЬНИХ ОДИНИЦЬ	211
87. ПЛАНУВАННЯ ВИКОРИСТАННЯ ЗЕМЕЛЬ	212
88. ЗЕМЛЕУСТРІЙ	213
89. КОНТРОЛЬ ЗА ВИКОРИСТАННЯМ ТА ОХОРОНОЮ ЗЕМЕЛЬ	217
90. МОНІТОРИНГ ЗЕМЕЛЬ	218
91. ДЕРЖАВНИЙ ЗЕМЕЛЬНИЙ КАДАСТР	220
92. ЕКОНОМІЧНЕ СТИМУЛЮВАННЯ РАЦІОНАЛЬНОГО ВИКОРИСТАННЯ ТА ОХОРОНИ ЗЕМЕЛЬ	223
93. ВІДШКОДУВАННЯ ВТРАТ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКОГО ТА ЛІСОГОСПОДАРСЬКОГО ВИРОБНИЦТВА	223
94. ПЛАТА ЗА ЗЕМЛЮ	225
ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ ЗА ПОРУШЕННЯ ЗЕМЕЛЬНОГО ЗАКОНОДАВСТВА	226
95. ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ ЗА ПОРУШЕННЯ ЗЕМЕЛЬНОГО ЗАКОНОДАВСТВА	226
СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ТА РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЗЛІТЕРАТУРИ	228

НАВЧАЛЬНЕ ВИДАННЯ

ЗЕМЕЛЬНЕ ПРАВО УКРАЇНИ

НАВЧАЛЬНИЙ ПОСІБНИК
ДЛЯ ПІДГОТОВКИ ДО ІСПИТІВ

Оригінал-макет підготовлено
ТОВ «Центр учбової літератури»

Підписано до друку 14.02.2013. Формат 60x84 1/16
Друк лазерний. Папір газетний. Гарнітура PetersburgCTT.
Умовн. друк. арк. 13,4.

ТОВ «Центр учбової літератури»
вул. Лаврська, 20 м. Київ

Свідоцтво про внесення суб'єкта видавничої справи до державного реєстру видавців,
виготівників і розповсюджувачів видавничої продукції
ДК № 2458 від 30.03.2006 р.